



סודה של משפחת בית אבטינס

משפחת בית אבטינס הייתה המשפחה האחראית על הכנת הקטורת.

רק הם ידעו כיצד להכין ולפטם את הקטורת. את סודות המקצוע, הם לא הסכימו לגלות לאף אחד, אף לא לחכמי ישראל. אחד מסודות הכנת הקטורת היה ה'מעלה עשן'. 'מעלה עשן' הינו עשב מיוחד שגורם לעשן הקטורת לעלות ולהיתמר כלפי מעלה בקו ישר, מבלי להתפזר. את ה'מעלה עשן' מוסיפים לאחד עשר סממני הקטורת, בתוספת זעירה- 'כל שהוא', וזה מספיק לפעול את פעולתו.

חכמי ישראל ניסו לשכנע את משפחת אבטינס לגלות את סודם בדרכים שונות. פעם אחת אף פיטרו את כל המשפחה מתפקיד הכנת הקטורת והביאו במקומם אומנים ממצרים. לצערם של חכמים, אותם אומנים אמנם הצליחו לפטם את הקטורת, אך גם הם לא הצליחו לזהות את 'מעלה העשן' ועשן הקטורת שפיטמו התפזר לצדדים. בלית ברירה, הוחזרו בית אבטינס לתפקיד, לא לפני שמשכורתם הוכפלה, כדי לשכנעם לחזור לתפקיד.

לזכותם של בני אבטינס יש לומר, שהם חששו לגלות את סוד הקטורת מחשש שזרים ישתמשו בקטורת לעבודה זרה. ואכן בנות המשפחה מעולם לא התבשמו, בכדי שלא יחשדו בהן שהן עצמן משתמשות בקטורת.

לאחר חורבן בית שני מספר רבי ישמעאל בן לוגא: "פעם אחת יצאתי אני ואחד מבני בניהם של משפחת אבטינס לשדה ללקט עשבים, וראיתי שבכה ושחק". אמרתי לו: "מפני מה בכית? אמר לי: כבוד אבותי נזכרתי, שהכינו קטורת בבית המקדש". "...ומפני מה נזכרת באבותיך?" אמר לי: "מעלה עשן ראיתי" ... ביקש רבי ישמעאל: הראהו לי! אמר לי: "שבועה היא בידינו שאין מראין אותו לכל אדם".

על פי סיפור זה, אנו רואים שגם שנים לאחר החורבן שמרו בני המשפחה על סודם המיוחד. זאת בניגוד למעשה אחר, שמראה שרק חלק מהסוד הם שמרו אצלם, כדי שלא תאבד לגמרי הדרך להכנת הקטורת:

אמר יוחנן בן נורי: "פעם אחת מצאתי זקן אחד ומגילת סתרים בידו". אמרתי לו: "מאין אתה?" אמר לי: "מבית אבטינס" - "ומה בידך?" - "מגילת סממנין" - "הראהו לי!". אמר לי: "כל זמן שהיו אבותיי קיימים לא היו מוסרין אותו לשום אדם, עכשיו הרי הוא לך והזהר בה".

מקורות לסיפור:

תלמוד בבלי מסכת יומא דף לח עמוד א

כל הזכויות שמורות



המדרשה לידע המקדש

המדרשה לידע המקדש 02-9666177

רחוב יפו 234 ירושלים. 943831

דוא"ל: yeda.mikdash@gmail.com אתר אינטרנט: www.hamikdash.org.il ע.ר. 580223873